

Rezolucja dotycząca zasad używania skanerów ciała (urządzeń prześwietlających sylwetkę)
dla zapewnienia bezpieczeństwa na lotniskach

Przyjęta przez

Konferencję Europejskich Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności

29 – 30 kwietnia 2010, Praga

W następstwie nieudanego ataku na lot Delta 253 Amsterdam – Detroit z dnia 25 grudnia 2009 rządy i agencje odpowiedzialne za bezpieczeństwo z całego świata rozpoczęły debatę na temat zwiększenia poziomu bezpieczeństwa na lotniskach oraz tego czy skanery ciała powinny być instalowane, aby prześwietlać pasażerów przed wejściem na pokład samolotu. Instalacja takich skanerów oraz prześwietlanie całego ciała danej osoby może spowodować poważne naruszenie prawa do prywatności i ochrony danych pasażera. Dlatego też zasady i gwarancje ochrony danych oraz ‘prywatność w fazie projektowania’ powinny być brane pod uwagę, kiedy planowane jest wykorzystanie skanerów ciała.

Jedną z zasad ochrony danych, które należy wziąć pod uwagę, jest konieczność przetwarzania. Nie określono jeszcze jednoznacznie, czy urządzenia te naprawdę podniosą poziom bezpieczeństwa na lotniskach. Przed ich zainstalowaniem powinno się również odpowiedzieć na pytania o ich skuteczność oraz wpływ na zdrowie pasażerów.

Biorąc pod uwagę obecny stan debaty, Konferencja Europejskich Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności obawia się, że nowe urządzenia wprowadzane są bez zachowania standardów ochrony danych. Podkreślenia wymaga więc fakt, że konieczne jest przeprowadzenie opartej na naukowych analizach i skoordynowanej dyskusji o tej sprawie.¹ Wszystkie zainteresowane strony, jak naukowcy, eksperci do spraw technicznych oraz w zakresie ochrony zdrowia i danych, powinni dojść do odpowiednich wniosków i odpowiednio ocenić rozpatrywane sprawy. W szczególności należy dokonać oceny poniższych aspektów sprawy, tak aby uniknąć podejmowania pochopnych decyzji, jeśli chodzi o zastosowanie skanerów ciała:

1. Czy wprowadzenie skanerów ciała na lotniska niezbędne jest do zapewnienia poziomu bezpieczeństwa lotów? Jeśli tak, to w jakim zakresie? Powinno się dokładnie zbadać tę sprawę, za pomocą odpowiednich metod naukowych, tak aby potwierdzić przydatność skanerów. Obecnie istnieje wiele wątpliwości co do większych możliwości skanerów ciała w zakresie wykrywania materiałów wybuchowych w postaci małej ilości cieczy czy innych materiałów o niskiej gęstości. Czy będzie to skuteczniejsze rozwiązanie niż stosowane obecnie bramki do wykrywania metali,

¹ GR Art. 29 w dniu 11 lutego 2009 przyjęła dokument dotyczący wykorzystywania skanerów ciała. Dokument wraz z listem do Komisji Europejskiej dostępny jest pod adresem:
http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/others/2009_05_11_letter_chairman_art29wp_daniel_calleja_dgtren_en.pdf
http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/others/2009_05_11_annex_consultation_letter_chairman_art29wp_daniel_calleja_dgtren_en.pdf

ręczne wykrywacze czy kontrole osobiste? Jeżeli istnieją mniej inwazyjne środki², które również podniosą poziom bezpieczeństwa, powinny być wykorzystane.

2. Czy istnieją odpowiednie środki zabezpieczające prywatność osób poddawanych kontroli za pomocą skanerów ciała? Środki techniczne muszą zapewniać to, że dane osobowe podróżnych nie będą ani przechowywane ani przekazywane. Zdjęcia powinny być usuwane natychmiast po przeprowadzeniu kontroli pasażera. Ponadto, jedynie standaryzowany obraz ciała, zapewniający ochronę prywatności, powinien być widoczny na monitorach osób odpowiedzialnych za kontrolę zdjęć. Wszystkie pozostałe intymne szczegóły, takie jak np. urządzenia medyczne czy sztuczne części ciała, powinny być widoczne tylko dla odpowiedzialnego operatora. Za przeglądanie zdjęć wyświetlanych przez skanery ciała powinny być odpowiedzialne inne osoby niż te uczestniczące w dalszej kontroli. Muszą one sprawować swoje funkcje bez możliwości komunikacji z innymi kontrolerami i nie mogą widzieć pasażerów. Ponadto, skanery ciała powinny być instalowane tylko po przeprowadzeniu oceny wpływu na prywatność, której wynikiem powinno być włączenie wskazanych tu zasad.

Tylko jeśli zachowana jest właściwa równowaga pomiędzy skutecznością i koniecznością stosowania tych nowych technologii z jednej strony a wpływem na prywatność pasażerów linii lotniczych z drugiej, to wykorzystanie skanerów ciała może zostać uznane za proporcjonalną i odpowiednią kontrolę bezpieczeństwa z punktu widzenia ochrony danych osobowych.

Dlatego Konferencja Europejskich Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności wzywa decydentów w całej Europie do dokonania dokładnej oceny wpływu stosowania skanerów ciała na prawa podstawowe podróżnych przed zainstalowaniem tych urządzeń na lotniskach.

Tylko urządzenia przyjazne dla ochrony danych dzięki stosowaniu technologii wspierających prywatność oraz takie, które zapewniają odpowiedni balans pomiędzy potrzebą zapewnienia większego bezpieczeństwa a ochroną danych i prywatności, powinny być instalowane. Organy ochrony danych powinny być zaangażowane w proces wydawania decyzji, w szczególności na etapie testowania, poprzez prowadzenie kontroli wstępnych oraz prawidłowego działania urządzeń w momencie, gdy zostaną one już zainstalowane na lotniskach.

Pasażerowie powinni być w odpowiedni sposób poinformowani o działaniu takich urządzeń oraz o przysługujących im prawach z zakresu ochrony danych przed skanowaniem. Władze lotniska powinny ściśle współpracować z organami ochrony danych, aby upewnić się, że informacje sformułowane są w sposób spełniający wymogi prawne.

² np. ręczne detektory metalu lub psy policyjne przeszkolone do wykrywania narkotyków, materiałów wybuchowych, etc.